

Звіт
про результати виконання
Антикорупційної програми
публічного акціонерного товариства
«Українська залізниця»
за 2018 рік

Зміст

1. Виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції».....	3
2. Система заходів з виконання Антикорупційної програми.....	4
3. Структура функції з запобігання корупції.....	5
4. Основні функції Офісу з антикорупційної діяльності.....	7
5. Стан та результати впровадження антикорупційних заходів.....	9
6. Порушення вимог Закону, Антикорупційної програми та заходи щодо усунення порушень. Результати проведених перевірок та внутрішніх розслідувань.....	13
7. Висновки, пропозиції і рекомендації.....	14
8. Завдання та цілі щодо виконання Антикорупційної програми в 2019 році.....	17

1. Виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції»

На виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) в акціонерному товаристві «Українська залізниця» (далі – Товариство) наказом ПАТ «Укрзалізниця» від 23.03.2018 № 192 введена в дію оновлена Антикорупційна програма ПАТ «Укрзалізниця» (далі – Антикорупційна програма), розроблена з урахуванням положень Типової антикорупційної програми, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) від 02.03.2017 №75, та «Методичних рекомендацій щодо підготовки та реалізації антикорупційних програм юридичних осіб», затверджених рішенням НАЗК від 22.09.2017 №734.

Текст Антикорупційної програми оприлюднений на офіційному веб-сайті Товариства.

В оновленій Антикорупційної програмі передбачено ряд нових антикорупційних заходів, стандартів та процедур щодо запобігання, протидії і виявлення корупції в АТ «Укрзалізниця». Також з прийняттям оновленої Антикорупційної програми скасовано Антикорупційної програму Товариства, яка діяла з 2016 року.

Крім того, на виконання вимог частини п'ятої статті 62 та частини першої статті 64 Закону України «Про запобігання корупції» в грудні 2018 року на посаду Уповноваженого з антикорупційної діяльності призначено Шевченка Ігоря Валентиновича.

В подальшому у відповідності до методичних рекомендацій НАЗК, постанови Кабінету Міністрів України "Питання запобігання та виявлення корупції" від 04 вересня 2013 року №706 та враховуючи організаційну структуру, кількість працівників і обсяги діяльності АТ «Укрзалізниця», органами управління Товариства погоджено створення підрозділу Уповноваженого – Офісу з антикорупційної діяльності.

2. Система заходів з виконання Антикорупційної програми

Дотримання положень Антикорупційної програми всіма працівниками та посадовими особами АТ «Укрзалізниця»

УПОВНОВАЖЕНИЙ
нагляд і постійний контроль за дотриманням
Антикорупційної програми (п.8.1)

Оцінка корупційних ризиків
(3.1.2. п.1)

Комісія з оцінки ризиків за головуванням
Уповноваженого (3.2.3.)

Стандарти та процедури

Ознайомлення з положеннями Антикор. програми (3.1.3. – 1, 3)

Ознайомлення з нормами професійної етики (3.1.3. – 9)

Вибір ділових партнерів: критерії та їх перевірка (3.1.3. – 2, 4)

Повідомлення про порушення Антикор. програми (3.1.3. – 6, 8)

Запобігання і врегулювання конфлікту інтересів (3.1.3. – 10)

Обмеження щодо подарунків (3.1.3. – 11)

Здійснення Уповноваженим та
працівниками функцій щодо запобігання
корупції (3.1.3. – 7)

Нагляд і постійний контроль за дотриманням
Антикорупційної програми (8.1.2)

Розгляд повідомлень про
вчинення корупційних
правопорушень

Здійснення планових та
позапланових перевірок

Експертиза документів
(в т.ч. проектів)

Виявлення ознак порушення Антикорупційної програми або вчинення
корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення (8.3.)

Проведення внутрішнього розслідування (15.2.)

**Встановлення корупційного правопорушення,
порушення Антикорупційної програми**

Дисциплінарний проступок

Ознаки злочину або адміністративного
правопорушення

Дисциплінарна відповідальність (15.2. - 2)

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері
протидії корупції (15.2. - 4)

3. Структура функції з запобігання корупції

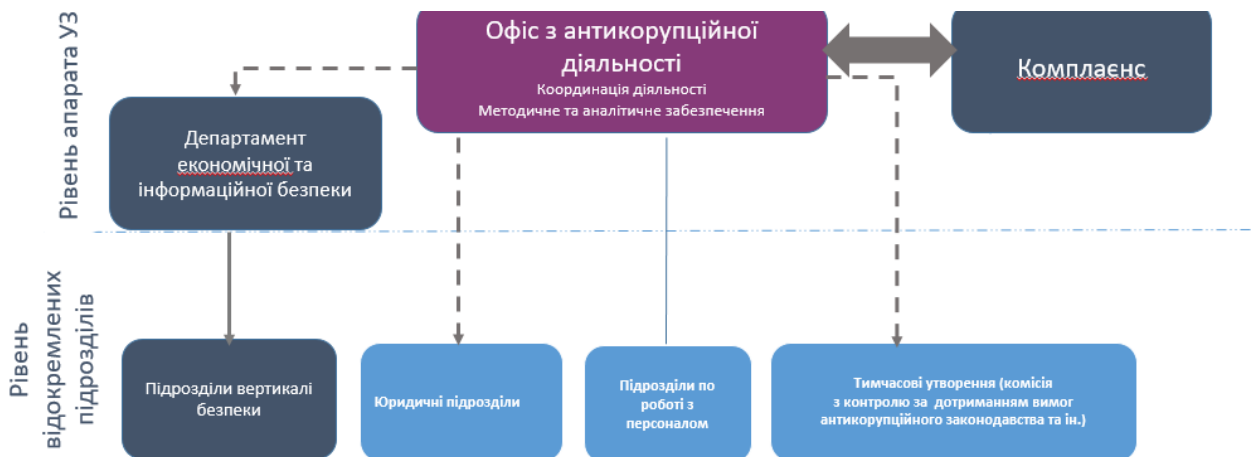
Протягом 2018 року заходи щодо реалізації положень Антикорупційної програми Товариства виконувались в межах компетенції рядом структурних підрозділів центрального апарату АТ «Укрзалізниця», його регіональних філій та філій, в тому числі як такими, що мають функціональні повноваження щодо запобігання, протидії і виявлення корупції так і такими, що не мають таких функцій (рис.1).

Найбільший обсяг заходів щодо нагляду та контролю за дотриманням Закону та виконанням Антикорупційної програми у Товаристві виконано працівниками Департаменту безпеки (з 18.01.2019 - Департамент економічної та інформаційної безпеки).

Рис.1. Структура функції з запобігання корупції в 2017-2018 рр.

Рис.2. Структура функції з запобігання корупції в 2019 р.

Взаємодія з питань запобігання та протидії корупції з Комплаєнс - після створення Комплаєнс

Після створення Офісу з антикорупційної діяльності функція з запобігання корупції в Товаристві буде представлена спеціалізованими підрозділами: Офісом з антикорупційної діяльності, який буде здійснювати координацію діяльності та методологічне забезпечення функції, та практичні завдання з реалізації Антикорупційної програми; Департаментом економічної та інформаційної безпеки, який буде у взаємодії з Офісом з антикорупційної

діяльності виконувати практичні завдання з запобігання корупції; та неспеціалізованими підрозділами на рівні регіональних філій, філій, на яких покладено виконання функції з запобігання корупції з координацією Офісом з антикорупційної діяльності. (рис.2)

4. Основні функції Офісу з антикорупційної діяльності

Основними функціями Офісу з антикорупційної діяльності є:

- Підготовка, забезпечення реалізації та контроль за здійсненням необхідних та достатніх заходів щодо запобігання, протидії і виявлення корупції;
- Оцінка корупційних ризиків у діяльності Товариства;
- Розробка внутрішніх документів Товариства з питань, передбачених Антикорупційною програмою;
- Забезпечення нагляду, контролю та моніторингу за дотриманням працівниками, правлінням, наглядовою радою Товариства Закону і Антикорупційної програми;
- Проведення оцінки результатів здійснення заходів, передбачених Антикорупційною програмою;
- Забезпечення здійснення співпраці з особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти порушення вимог Антикорупційної програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;
- Здійснення заходів стосовно реалізації механізмів:
запобігання і врегулювання конфлікту інтересів;
обмеження щодо подарунків;
забезпечення контролю за дотриманням обмежень щодо підтримки Товариством політичних партій, здійснення благодійної діяльності.
- Розгляд, перевірка і реагування на повідомлення про порушення вимог Антикорупційної програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;
- Забезпечення конфіденційності інформації та захисту працівників, які повідомили про порушення вимог Антикорупційної програми, вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією;
- Забезпечення повідомлення спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- Здійснення планових та позапланових перевірок діяльності працівників Товариства щодо виконання (реалізації) Антикорупційної програми, інших нормативних документів, прийнятих відповідно до Антикорупційної програми;

- Надання наглядовій раді, правлінню, працівникам Товариства роз'яснень та консультацій, пов'язаних із застосуванням Антикорупційної програми;
- Забезпечення інформування громадськості про заходи із запобігання корупції, які здійснюються в Товаристві.

5. Стан та результати впровадження антикорупційних заходів

Антикорупційною програмою визначено наступні антикорупційні заходи:

I) періодична оцінка корупційних ризиків - протягом 2018 (а також в попередні роки) оцінка корупційних ризиків (як внутрішня, так і зовнішня) не проводилась.

II) антикорупційні стандарти і процедури. Нижче наведені передбачені Антикорупційною програмою стандарти та процедури, а також стан та результати виконання кожного з них у 2018 році.

1) Ознайомлення нових працівників із змістом Антикорупційної програми, проведення навчальних заходів з питань запобігання і протидії корупції.

На сьогодні єдиного порядку ознайомлення нових працівників із змістом Антикорупційної програми не існує. Проте на окремих відокремлених структурних підрозділах Товариства (Регіональна філія «Одеська залізниця») така процедура здійснюється.

2) Антикорупційна перевірка ділових партнерів.

Департаментом економічної та інформаційної безпеки здійснено 13678 перевірок юридичних осіб-контрагентів, за підсумками яких у 654 випадках виявлено ознаки негативної ділової репутації та інші ризики.

При цьому, єдиного порядку проведення антикорупційної перевірки ділових партнерів Товариства, а також алгоритму дій за наслідками такої перевірки немає.

Примітка: Проектним офісом спільно з причетними розроблено проект Положення про очікування від постачальника АТ «Укрзалізниця», яке буде публічним документом, доступним для всіх потенційних та діючих постачальників Товариства, встановлює очікування Товариства від постачальників, в тому числі у сфері запобігання корупції; проект Положення про єдині загальні критерії та вимоги до учасників процедур закупівель товарів, робіт, послуг, та методики їх перевірки в АТ «Укрзалізниця», яке, в тому числі визначає передбачені законом вимоги до учасників процедур закупівель в сфері запобігання корупції, та методики здійснення перевірки відповідності учасників встановленим вимогам.

3) Положення щодо обов'язкового дотримання Антикорупційної програми.

Відповідно до Антикорупційної програми положення щодо обов'язковості її дотримання включаються до правил внутрішнього трудового розпорядку ПАТ «Укрзалізниця», положень про структурні підрозділи, всіх трудових договорів, а також можуть включатися до договорів, які укладаються ПАТ «Укрзалізниця»

На сьогодні положення щодо обов'язковості дотримання Антикорупційної програми не включено до перерахованих локальних

документів Товариства.

Примітка: Проектним офісом спільно з причетними розроблено проект антикорупційного застереження як типового обов'язкового розділу договорів, що укладаються з діловими партнерами та особами, що діють від імені та в інтересах Товариства як один із інструментів реалізації принципів Кодексу корпоративної етики Товариства.

4) Критерії обрання ділових партнерів ПАТ «Укрзалізниця».

На сьогодні в Товаристві відсутні єдині критерії обрання ділових партнерів.

Примітка: Проектним офісом спільно з причетними розроблено Положення про єдині загальні критерії та вимоги до учасників процедур закупівель товарів, робіт і послуг та методики їх перевірки в АТ «Укрзалізниця» (примірники Положення в березні 2019 року направлено до НАБУ, МЕРТ та АМКУ).

5) Обмеження щодо підтримки ПАТ «Укрзалізниця» політичних партій, здійснення благодійної діяльності.

Містяться в Кодексі корпоративної етики, впровадження якого заплановано в 2019 році.

6) Механізм повідомлення про виявлення ознак порушення Антикорупційної програми, ознак вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, а також конфіденційність таких повідомлень та захист викривачів.

На сьогодні в Товаристві існує 2 канали повідомлення про факти вчинення корупційних діянь:

- контакт-центр Товариства на гарячу лінію «Стоп-корупція»;
- електронна скринька antikor@uz.gov.ua.

По обох каналах перевірка повідомлень здійснюється Департаментом економічної та інформаційної безпеки.

На сьогодні в Товаристві відсутні окремі внутрішні нормативні документи з питань організації та забезпечення роботи каналів повідомлень про порушення.

7) Здійснення Уповноваженим та працівниками Товариства функцій щодо запобігання корупції.

В 2019 заплановано створення та початок функціонування Офісу з антикорупційної діяльності Товариства, яким буде здійснюватися організація заходів щодо запобігання корупції.

8) Процедура розгляду повідомлень викривачів, включаючи внутрішнє розслідування і накладення дисциплінарних стягнень.

На сьогодні в Товаристві відсутні окремі внутрішні нормативні документи стосовно алгоритмів дій підрозділів з приводу перевірки повідомлень про корупцію та стосовно накладення дисциплінарних стягнень за порушення Антикорупційної програми.

9) Норми професійної етики та обов'язки і заборони для працівників.

Містяться в Кодексі корпоративної етики, впровадження якого заплановано в 2019 році.

10) Механізми запобігання і врегулювання конфлікту інтересів.

За інформацією Департаменту економічної та інформаційної безпеки у звітному періоді було виявлено 63 факти ймовірної наявності конфлікту інтересів у посадових осіб в регіональних філіях та 8 – у філіях Товариства, всього 71 випадок, з яких врегульовано 21 та 7 випадки відповідно (підтвердились).

Переважає більшість встановлених фактів конфлікту інтересів врегульована шляхом застосування зовнішнього контролю за виконанням організаційно-розпорядчих функцій відповідної особи.

При цьому, у Товаристві відсутній окремий внутрішній нормативний документ стосовно алгоритмів дій посадових осіб та працівників щодо запобігання і врегулювання конфлікту інтересів.

Примітка: Проектним офісом розроблено проект Положення про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів АТ «Укрзалізниця», який потребує опрацювання робочою групою.

11) Обмеження щодо подарунків.

Фактів порушення обмежень щодо подарунків в 2018 році не виявлено.

Однак, в першу чергу, це пояснюється тим, що в Товаристві відсутній внутрішній документ стосовно врегулювання обмежень щодо подарунків працівників та посадових осіб (включаючи реєстри подарунків, форми актів виявлення «неправомірних» подарунків тощо).

Примітка: Проектним офісом розроблено проект Положення про регулювання надання та отримання подарунків та запрошень АТ «Укрзалізниця», який потребує опрацювання робочою групою.

12) Нагляд і контроль за дотриманням вимог Антикорупційної програми.

Протягом 2018 року окремі контрольні заходи щодо дотримання вимог Антикорупційної програми посадовими особами та працівниками Товариства здійснювались декількома структурними підрозділами Товариства, в першу чергу Департаментом економічної та інформаційної безпеки.

Антикорупційною програмою передбачено 3 основних форми контролю за її дотриманням:

а) розгляд і реагування на повідомлення про порушення вимог Антикорупційної програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

Згідно інформації Департаменту економічної та інформаційної безпеки, за звітний період до контакт-центру Товариства на гарячу лінію «Стоп-корупція» та електронну скриньку antikor@uz.gov.ua надійшло:

199 звернень громадян, з яких 142 відпрацьовано та надано відповіді

заявникам, зокрема, щодо зловживання посадовим становищем – 49 (33 відпрацьовано), вимагання неправомірної вигоди – 11 (8 відпрацьовано); крадіжок – 52 (37 відпрацьовано); контрабанди – 1 (1 відпрацьовано); інших питань – 86 (63 відпрацьовано).

Звернення, що надійшли в розрізі регіональних філій, філій: Донецька залізниця – 36 (32 відпрацьовано), Львівська – 22 (18 відпрацьовано), Одеська – 20 (6 відпрацьовано), Південна – 22 (18 відпрацьовано), Південно-Західна залізниця – 34 (19 відпрацьовано), Придніпровська – 41 (34 відпрацьовано), інші – 24 (15 відпрацьовано).

Всього за результатами проведених розборів та оперативних нарад притягнуто до дисциплінарної відповідальності 43 порушника та 3 особи керівного складу: звільнена 1 посадова особа керівного складу, оголошено догану 32 порушникам та 1 керівнику, 11 осіб позбавлено премії, попереджена 1 посадова особа керівного складу.

б) здійснення планових та позапланових перевірок діяльності працівників АТ «Укрзалізниця» щодо виконання (реалізації) Антикорупційної програми.

Відомості про кількість та результати проведених перевірок в Розділі 6 Звіту.

в) проведення експертизи організаційно-розпорядчих, юридичних, виробничих та фінансових документів, а також їх проектів.

Департаментом економічної та інформаційної безпеки вивчено та проаналізовано понад 30 проектів нормативно-правових актів Товариства. Зауваження щодо корупційних ризиків надані та враховані у робочому порядку.

Примітка: зазначені перевірки нормативно-правових актів Товариства не є антикорупційними експертизами відповідно до вимог Закону та роз'яснень НАЗК.

6. Порухення вимог Закону, Антикоруццїної програми та заходи щодо усунення порушень. Результати проведених перевірок та внутрішніх розслідувань

На виконання вимог частини другої статті 49 Закону України «Про запобігання корупції» проведено перевірку щодо фактів подання посадовими особами Товариства декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (всього 28161 декларація), за результатами якої встановлено, що 1756 посадових осіб Товариства взагалі не подали електронні декларації, а 733 – подали їх несвоєчасно.

Проведено 1033 внутрішні перевірки, по 147 з яких матеріали направлено до правоохоронних органів (із них по 91 зареєстровані кримінальні провадження).

В рамках відкритих кримінальних проваджень 32 особам вручені підозри, 12 – засуджено (з яких три працівники Товариства). Крім того, за направленими до правоохоронних органів матеріалами, 13 працівників притягнуто до адміністративної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень.

За звітний період до дисциплінарної відповідальності притягнуто 1135 порушників (161 – звільнено з роботи, 414 – оголошено догану, 81 – переведено на іншу посаду/роботу, 479 – попереджено або позбавлено премії).

Примітка 1: наведена інформація щодо внутрішніх перевірок, притягнення до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної відповідальності працівників Товариства є загальною та не відображає кількість відповідних випадків щодо вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Примітка 2: В Товаристві діючим є Порядок організації та проведення в ПАТ «Укрзалізниця» службової перевірки у сферах запобігання корупції і економічним правопорушенням, інформаційної безпеки, затверджений Наказом ПАТ «Укрзалізниця» №016 від 25.01.2016. Однак даний внутрішній нормативний документ суперечить окремим положенням Розділу 15 Антикоруццїної програми Товариства «Порядок проведення внутрішніх розслідувань», тобто існує необхідність приведення у відповідність даних нормативних документів шляхом внесення відповідних змін та/або розробки та прийняття нових документів.

7. Висновки, пропозиції і рекомендації

Узагальнення та аналіз викладених відомостей щодо стану та результатів виконання антикорупційних заходів, передбачених Антикорупційною програмою, дають підстави зробити наступні висновки, пропозиції та рекомендації стосовно реалізації положень Антикорупційної програми.

1) 3 числа передбачених Антикорупційною програмою заходів, стандартів та процедур протягом 2018 року в повній мірі не розпочато здійснення жодного заходу, частково здійснюються 10 заходів, не розпочато взагалі здійснення 4 заходів (таблиця 1). Зокрема, не розпочато здійснення одного з пріоритетних заходів – внутрішньої оцінки корупційних ризиків Товариства.

Таблиця 1

№ п/п	Назва заходу	Здійснюється в повному обсязі	Здійснюється частково за відсутності внутрішніх нормативних документів	Не здійснюється, але розпочато створення внутрішніх нормативних документів	Здійснення не розпочато взагалі
1.	Оцінка корупційних ризиків				+
2.	Ознайомлення нових працівників з АП		+		
3.	Антикорупційна перевірка ділових партнерів		+		
4.	Положення щодо обов'язкового дотримання АП				+
5.	Критерії обрання ділових партнерів			+	
6.	Обмеження щодо підтримки політичних партій, здійснення благодійної діяльності			+	
7.	Механізм повідомлення про порушення АП, вчинення корупційного правопорушення		+		
8.	Здійснення функцій щодо запобігання корупції		+		
9.	Процедура розгляду повідомлень викривачів		+		
10.	Норми професійної етики та обов'язки і заборони для працівників			+	
11.	Механізми запобігання і врегулювання конфлікту інтересів		+		
12.	Обмеження щодо подарунків				+
13.	Проведення навчальних заходів з питань запобігання і протидії корупції				+
14.	Нагляд і контроль за дотриманням вимог АП		+		

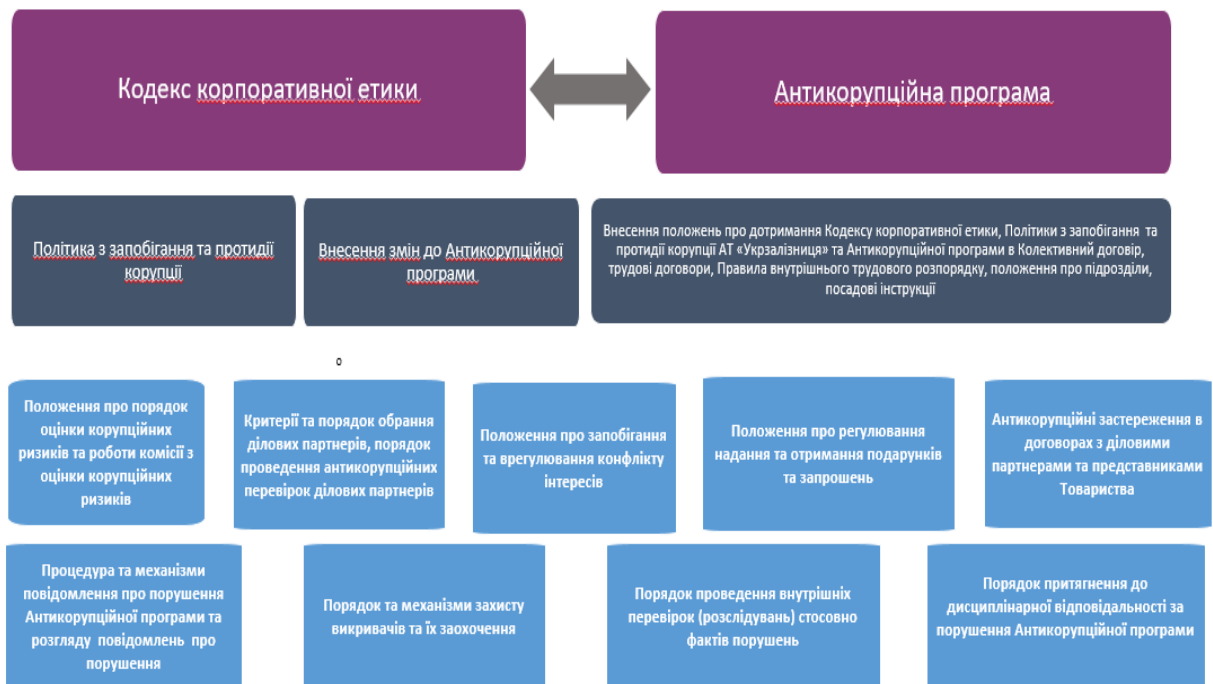
Всього:	-	7	3	4
----------------	---	---	---	---

2) Повноцінна реалізація в Товаристві Антикорупційної програми потребує внесення змін до діючих та прийняття ряду нових внутрішніх нормативних документів, що визначатимуть та регулюватимуть порядок здійснення того чи іншого антикорупційного заходу та порядок дій відповідальних підрозділів і працівників, а саме:

- Розробка та впровадження Політики з запобігання та протидії корупції АТ «Укрзалізниця»;
- Внесення змін до Антикорупційної програми;
- Внесення положень про дотримання Політики з запобігання та протидії корупції АТ «Укрзалізниця» та Антикорупційної програми в Колективний договір, трудові договори, Правила внутрішнього трудового розпорядку, положення про підрозділи, посадові інструкції;
- Розробка та впровадження Положення про порядок оцінки корупційних ризиків та роботи комісії з оцінки корупційних ризиків;
- Розробка та впровадження критеріїв та порядку обрання ділових партнерів, порядку проведення антикорупційних перевірок ділових партнерів;
- Розробка та впровадження Положення про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- Розробка та впровадження Положення про регулювання надання та отримання подарунків та запрошень;
- Розробка та впровадження Антикорупційних застережень в договорах з діловими партнерами та представниками Товариства;
- Розробка та впровадження нових та вдосконалення існуючих механізмів повідомлення про порушення законодавства про запобігання корупції;
- Розробка процедури повідомлення про порушення та розгляду повідомлень про порушення Антикорупційної програми;
- Розробка та впровадження Порядку та механізмів захисту викривачів та їх заохочення;
- Розробка та впровадження Порядку проведення внутрішніх перевірок (розслідувань) стосовно фактів порушень Закону та Антикорупційної програми,
- Розробка та впровадження Порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення Антикорупційної програми.

3) Переважна більшість з перерахованих внутрішніх нормативних документів також повинна бути прийнятою на виконання плану реалізації Кодексу корпоративної етики Товариства, а відтак вбачається доцільним розробка єдиних документів щодо дотримання як Антикорупційної політики, так і Кодексу корпоративної етики Товариства (Рис.3).

Рис.3.Єдині нормативні документи для реалізації Кодексу корпоративної етики та Антикорупційної програми

8. Завдання та цілі щодо виконання Антикорупційної програми в 2019 році

Першочерговими завданнями стосовно виконання Антикорупційної програми в Товаристві на 2019 рік є наступні:

- Створення необхідних передумов (комісії, порядку її діяльності) та внутрішня оцінка корупційних ризиків;
- Розробка та впровадження Політики з запобігання та протидії корупції АТ «Укрзалізниця»;
- Актуалізація Антикорупційної програми;
- Закріплення в колективних договорах, правилах внутрішнього трудового розпорядку, трудових договорах, посадових інструкціях тощо, посилення на Антикорупційну програму та Політику з запобігання та протидії корупції як обов'язкові для дотримання документи;
- Розробка та впровадження Положення про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- Розробка та впровадження Положення про антикорупційну перевірку ділових партнерів та впровадження публічних вимог до постачальників щодо запобігання корупції;
- Розробка та впровадження Положення про регулювання надання та отримання подарунків;
- Організація проведення навчань та підвищення кваліфікації для посадових осіб та працівників Товариства щодо дотримання антикорупційного законодавства;
- Формування вичерпного переліку категорій посадових осіб АТ «Укрзалізниця» в якості суб'єктів декларування відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції»;
- Здійснення інших заходів, зазначених в розділі 7 даного Звіту.

Уповноважений
з антикорупційної діяльності

І.В. Шевченко